

ULUSAL KUTUP BİLİM SEFERLERİ VE FAALİYETLERİNE İLİŞKİN USUL VE ESASLAR

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar ve kısaltmalar

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Usul ve Esasların amacı, Antarktika Andlaşma Bölgesinde ve Arktik'te, Türkiye Cumhuriyeti Devleti tarafından, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Marmara Araştırma Merkezi Kutup Araştırmaları Enstitüsü yürütücülüğünde gerçekleştirilen Ulusal Kutup Bilim Seferlerinin sahada yürütülmesine ve gerçekleştirilen her türlü faaliyete, çalışmaya, işleme ve işleyişe ilişkin usul ve esasların belirlenmesidir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Usul ve Esaslar, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Marmara Araştırma Merkezi Kutup Araştırmaları Enstitüsü tarafından gerçekleştirilen Ulusal Kutup Bilim Seferlerinin ve Kutup Bölgelerinde gerçekleştirilen her türlü faaliyetin, çalışmanın, işlem ve işleyişin; planlanan amaçlar doğrultusunda, emniyetli ve güvenli bir şekilde gerçekleştirilebilmesi adına; Sefer işleyişinde görev alacak kişilerin yetki, görev ve sorumluluklarını kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Usul ve Esaslar, 18/9/1995 tarihli ve 22408 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 3/8/1995 tarihli Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Antarktika Andlaşması Metnine Katılmamız Hakkında Karar, 14/2/2017 tarihli ve 6774 sayılı Antarktika Andlaşması Çevre Koruma Protokolüne Katılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanun, Türkiye Cumhuriyeti Devleti Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı'nın Onbirinci Kalkınma Planı ve 1/5/2017 tarihli ve 2017/10272 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Antarktika Andlaşması Çevre Koruma Protokolüne Katılmamız Hakkında Karar ile 13/6/2020 tarihli ve 31154 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Antarktika'da Çevre Koruma Protokolü'nün Uygulanmasına Dair Yönetmeliğe dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4- (1) Bu Usul ve Esaslarda geçen;

a) Acil Durum Planı: KARE tarafından hazırlanan, acil durumları ve görev dağılımlarını gösteren cetveli,

b) Antarktika Andlaşma Bölgesi: 60° güney enleminin güneyinde kalan ve Antarktika Andlaşması hükümlerinin geçerli olduğu alanı,

c) Antarktika Andlaşması Danışma Toplantıları: Antarktika Andlaşması'nın 9 uncu maddesinde belirtilen toplantıları,

ç) Antarktika Özel Korunmalı Bölge (AÖKB): Antarktika Andlaşması Danışma Toplantıları ve Çevre Koruma Komitesi Toplantılarında alınan kararlar çerçevesinde belirlenen, denizler de dâhil olacak şekilde çevresel, bilimsel, tarihi, estetik veya doğal yaşam değerleri barındıran ve girişi izne tabi olan alanları,

d) Antarktika Özel Yönetimli Bölge (AÖYB): Antarktika Andlaşması Danışma Toplantıları ve Çevre Koruma Komitesi Toplantılarında alınan kararlar çerçevesinde

belirlenen deniz bölgeleri de dâhil, faaliyetlerin yürütüldüğü veya gelecekte faaliyet yürütülebilecek bölgelerde çevresel etkileri en aza indirmek için belirlenecek alanları,

e) ARDEB: Ar-ge faaliyetlerinin TÜBİTAK içi ve diğer kurumlar arası işbirliğini sağlayan TÜBİTAK Araştırma Destek Programları Başkanlığı'nı,

f) Arktik: Kuzey Kutup Dairesinin geçtiği kabul edilen 66° kuzey enleminin kuzeyinde kalan okyanus, deniz ve kara alanlarını,

g) Başkan: TÜBİTAK Başkanı'nı,

ğ) Çevre Koruma Komitesi Toplantıları: Antarktika Andlaşması Çevre Koruma Protokolü'nün 11 inci maddesinde belirtilen toplantıları,

h) Çevre Zabiti: Seferi Koordine Eden Tüzel Kişi tarafından belirlenen, Sefer boyunca çalışmaların Antarktika Andlaşması Çevre Koruma Protokolü'ne uygun olarak gerçekleştirilmesini denetleyen ve Sefer Liderinin verdiği yetki doğrultusunda, gerekli izinleri düzenleyip, alınan numuneleri kontrol ederek Sefer Liderine raporlayan kişiyi,

ı) Gemi: Kullanma amacı ne olursa olsun, deniz çevresinde kürekte başka bir aygıtla yola çıkabilen, tüm deniz araçları, hava yastıklı tekne, hidrofil bot, batiskaf, platform gibi her türlü yapıyı,

i) Göreve Hazırlık Raporu: KARE tarafından hazırlanan, Sefer Katılımcılarının her görev öncesi doldurmakla mükellef olduğu raporu,

j) Görev Sonu Raporu: KARE tarafından hazırlanan, Sefer Katılımcılarının her görev sonrası doldurmakla mükellef olduğu raporu,

k) İlgili Mevzuat: Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin Kutup Bölgeleri üzerinde yürüttüğü faaliyet, iş, işlem ve çalışmaların bir bölümünü veya tamamını kapsayacak şekilde hazırlanmış, uygulamaya konulmuş ve/veya konulacak düzenlemelerin/mevzuatın her birini,

l) KARE: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Marmara Araştırma Merkezi Kutup Araştırmaları Enstitüsü'nü,

m) Kutup Bölgeleri: Antarktika Andlaşma Bölgesi ve Arktik'i,

n) Lojistik Ekip: Seferin işleyişi adına gerekli lojistik çalışmaları yürütmek üzere, Sefer Koordinatörü tarafından belirlenen kişi veya kişileri,

o) MAM: TÜBİTAK Marmara Araştırma Merkezi'ni,

ö) Müdür: TÜBİTAK MAM KARE Müdürü'nü,

p) Sefer: KARE yürütücülüğünde gerçekleştirilen, Türkiye'den çıkış ile Türkiye'ye dönüş aralığını kapsayan, Ulusal Kutup Bilim Seferlerini,

r) Sefer Ekibi: Sefer Lideri dışında, Sefer Lider Yardımcısı/Yardımcıları, Çevre Zabiti, Sefer Tıp Personeli ve Sefer Katılımcılarından oluşan Ulusal Kutup Bilim Seferi Katılımcılarını,

s) Sefer Jurnalı: KARE tarafından hazırlanan, Sefer ile ilgili günlük bilgilerin tutulduğu kayıt defterini,

ş) Sefer Katılımcıları: Seferde yer alan Sefer Lideri, Sefer Lider Yardımcısı/Yardımcıları ve Çevre Zabiti hariç, Sefer Koordinatörü tarafından aksi belirtilmediği sürece Seferde bilimsel araştırmalar, sağlık, müteahhitlik, fizibilite, medya veya başka herhangi bir görev amacı ile katılım gösterenler dâhil tüm katılımcıları,

t) Sefer Koordinatörü: Seferi Koordine Eden Tüzel Kişi tarafından görevlendirilen ve Seferlerin koordinasyonundan sorumlu kişiyi,

u) Sefer Lideri: İcra edilen Seferde, Seferi Koordine Eden Tüzel Kişi tarafından belirlenen ve Sefer boyunca Seferin işleyişinden sorumlu olan kişiyi,

- ü) Sefer Lider Yardımcısı/Yardımcıları: İcra edilen Seferde, Seferi Koordine Eden Tüzel Kişi tarafından belirlenen ve Sefer boyunca Seferin işleyişinden sorumlu olan, Sefer Liderinden sonraki en yetkili kişi veya kişileri,
- v) Sefer Sağlık Kayıt Jurnalı: KARE tarafından hazırlanan, Sefer Lideri ve Sefer Ekibinin sağlık bilgilerinin tutulduğu kayıt defterini,
- y) Sefer Sonuç Raporu: KARE tarafından hazırlanan, Sefer Lideri ve Sefer Ekibinin, Sefer sona ermeden önce doldurması gereken raporu,
- z) Sefer Tıp Personeli: Seferi Koordine Eden Tüzel Kişi tarafından belirlenen ve Sefer katılıma gerçekleştiren tıp personelini,
- aa) Seferi Koordine Eden Tüzel Kişi: Yapılan Seferin koordinesinden ve faaliyetlerden sorumlu olan kurum ve kuruluşları,
- bb) Takım: Sefer boyunca, arazide, sahada, denizde veya gemide çalışacak olan Sefer Katılımcılarından en az iki kişiden oluşan grupları,
- cc) Takım Amiri: Saha çalışmalarında bulunan Takımların, Sefer Katılımcıları içerisinde Sefer Lideri tarafından belirlenen amirlerini,
- çç) TÜBİTAK: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu'nu,
- dd) Yönetim Kurulu: TÜBİTAK Yönetim Kurulu'nu, ifade eder.
- (2) İşbu maddede belirtilmeyen tanımlar için ilgili mevzuatta yer alan tanımlar geçerlidir.

İKİNCİ BÖLÜM

Görev, Yetki, Sorumluluk ve Nitelikler

Sefer Koordinatörü

MADDE 5- (1) Sefer Koordinatörü, Sefer Lideri ile koordine şekilde çalışır ve Sefer ile ilgili her türlü kararı almaya yetkilidir. Sefer Koordinatörü gerekli gördüğü durumlarda Sefer katılıma sağlar. Sefer Koordinatörü; Seferi Koordine Eden Tüzel Kişi tarafından belirlenen, Sefer Liderine, Sefer Lider Yardımcısına/Yardımcılarına ve Çevre Zabıtine ek olarak, gerekli gördüğü durumlarda Seferde görev alacak lojistik ekip üyelerini belirler. Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin ilgili faaliyetlerine zeval getirmesi, çalışmalarını aksatması, çalışmalarını yürütemeyecek veya yürütülen iş ve işlemleri bozucu şekilde davranması durumlarında, Sefer öncesinde veya Sefer sırasında, Sefer Liderini, Sefer Lider Yardımcısını/Yardımcılarını ve/veya Çevre Zabıtini değiştirebilir.

(2) Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı, ilgili Bakanlıklar ve TÜBİTAK Yönetimi ile koordinasyonu sağlar.

(3) Sefer Ekibinin takibini gerçekleştirerek Sefer Liderine bilgilendirme yapar. Meydana gelebilecek acil ve olağanüstü durumlarda koordinasyonu sağlayarak Seferin işleyişi içerisinde anlık ve Kutup Bölgelerinin doğası gereği ivedi alınması gereken kararların dışında, Sefer süresinin değiştirilmesi, belirlenen rotanın acil durumlar dışında keyfi olarak dışına çıkılmak istenmesi gibi Seferin genel planlaması ve işleyişi ile alakalı olarak ve Seferin uluslararası alanda temsili noktasında yapılacak tüm etkinlikler hususunda gerekli nihai kararları alır.

Sefer Lideri

MADDE 6- (1) Sefer Lideri bu Usul ve Esaslarda belirlenen yetkileri kullanmak ve sorumlulukları yerine getirmek üzere, aşağıdaki niteliklere sahip olanlar arasından belirlenir.

- a) Ekip yönetimine hâkim olmak.
- b) Daha önce herhangi bir projede ekip/takım amirliği yapmış olmak.
- c) İzole yaşam konusunda sorun yaşamamak.
- ç) Acil durumlarda sakin kalarak, liderlik özelliklerini devam ettirmek.
- d) Aktif olarak sorun çözebilmek, sorunlara karşı üretken ve uyumlu yaklaşmak.
- e) Disiplini sağlamak için uygun önlemleri alabilmek.
- f) Kutup Bölgelerinin ve çevresinin korunması konusunda bilgili ve bilinçli olmak.
- g) İş sağlığı ve güvenliği konusunda bilgili olmak.
- ğ) Hiyerarşik düzene vâkıf olmak.

h) Yukarıdaki niteliklerin karşılanması adına KARE ve/veya KARE ile protokol/mutabakat sağlamış bir kurum/kuruluş/kişi tarafından gerekli mülakatları, sağlık/tıbbi kontrolleri ve değerlendirmeleri geçmiş olmak.

(2) Sefer Lideri, Sefer boyunca bu Usul ve Esaslarda belirlenen yetki ve sorumlulukları çerçevesinde, Sefer Koordinatörüne bağlı olarak aşağıdaki görevleri yerine getirir.

a) Sefer ile ilgili her türlü süreci göz önünde bulundurarak Seferi, Sefer Koordinatörü ile koordine şekilde yönetmek.

b) Mevcut durum ve koşullarda değişken süreçlerle ekip yönetimini en uygun şekilde gerçekleştirmek suretiyle, Sefer Ekibi ve yürüttükleri çalışmalar hakkında tam bilgiye sahip olarak, gerekli verimli yönetimi sağlamak.

c) Sefer süresince yürütülen tüm çalışmaları, temel görevinin Sefer Ekibinin emniyetini ve güvenliğini sağlamak olduğunu unutmadan, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin ulusal çıkarlarını ve Ulusal Kutup Bilim Programının amaçlarını göz önünde bulundurarak, Antarktika Andlaşmalar Sistemindeki konumuna zeval getirmeyecek şekilde yönetmek.

ç) Sefer boyunca emniyet ve güvenlik koşullarının oluşturulması ve uygulanması konusunda tam yetkili olarak gerekli önlemlerin alınmasını sağlamak.

d) Sefer sırasında Kutup Bölgelerinin ve çevresinin korunması için Sefer Katılımcılarının alacağı önlemlerin kontrolünü sağlamak.

e) Seferi; ilgili Yönetmelikler, ilgili Usul ve Esaslar, Antarktika Andlaşması, Antarktika Andlaşması Çevre Koruma Protokolü, Antarktika Andlaşması Danışma Toplantılarında kabul edilen kurallar ve önlemler ile yerel kanun ve kurallar dâhilinde yönetmek.

f) Sefer Koordinatörünün talimatlarının yerine getirilmesini sağlamak.

g) Arazide, sahada, denizde veya gemide çalışmalar başlatılmadan önce kullanılacak olan tüm ekipman ve cihazların çalışır olduğunun ve Sefer Katılımcılarının emniyet önlemlerini aldığının kontrolünü sağlamak.

ğ) Çalışmaların takibinin yapıldığı ana iletişim istasyonlarında telsiz dinlenmesinin kesintisiz olarak sağlanması için Sefer Ekibi içerisinde en az bir kişiye görev aktarımı yapmak.

h) Muhtemel acil durumlarda, elindeki tüm veri ve insan kaynağı ile hızlı ve etkin çözüm üretmek.

ı) Sefer Koordinatörünü, KARE tarafından belirlenen aralıklarla bilgilendirmek.

i) Seferin izlenen plan üzerinde sürdürülmesini umulmayan bir hâl engellerse, durumun gereklerine ve imkânlar çerçevesinde uygulamaya zorunlu olduğu talimata göre, Seferi başka bir plan üzerinde devam ettirmek, kısa veya uzun bir süre için Sefere ara vermek, Seferi iptal etmek; bu kararları almadan önce, durum çok elzem ve ivedi değil ise Sefer Koordinatörü ile istişare etmek.

j) Sefer süresince yürütülen tüm çalışmaları, günlük olarak, ekip/takım çalışmalarını da göz önünde tutarak ve gerekli risk değerlendirmelerini yaparak planlayıp, Sefer Lider Yardımcısı/Yardımcıları ile istişare ederek, Sefer Katılımcılarına aktarmak.

k) Emniyet, güvenlik, çevre kirliliği ve/veya Sefer hususunda görmüş olduğu tehlikeler/riskler doğrultusunda tekil çalışmaların veya takım çalışmalarının bir bölümünü ve/veya tamamını iptal etmek, ertelemek veya değişiklik yapmak.

l) Arazide, sahada veya denizde çalışacak takımları, iki kişiden az olmayacak şekilde belirlemek.

m) Arazi, saha, deniz, gemi veya kurulu üs çalışmaları öncesi ve sonrası, her bir Sefer Katılımcısından günlük olarak yazılı rapor alınmasını sağlamak.

n) Sefer Ekibinin tamamının genel durum ve davranış takibini sağlamak.

o) Görevlendirdiği Sefer Lider Yardımcısı/Yardımcıları tarafından günlük olarak tutulan ve Sefer Lideri ile Yardımcısı/Yardımcıları tarafından imzalanan Sefer Jurnalinin düzenli takibini yapmak.

ö) Kaza, ciddi ve yakın tehlikeye maruz kalma/ramak kalma ve/veya kaybolma durumlarının oluşması veya bu durumlardan şüphelenilmesi durumunda, kaybolan kişi veya kişilerin son iletişim zamanını, son konumunu, son durum bilgisini gözden geçirerek, hava şartları ve gün ışığı durumuna göre mevcut Acil Durum Planlarını uygulamaya koymak ve/veya şartlara uygun yeni bir Acil Durum Planı oluşturmak; gerekli gördüğü noktalarda yardım talebinde bulunmak, uygulanmasında ve oluşturulmasında tam yetkili olduğu Acil Durum Planına bağlı kalarak gerekirse kazazedenin transferini gerçekleştirmek.

p) Gerekli gördüğü yerlerde Sefer Lider Yardımcısı/Yardımcıları ve/veya Çevre Zabiti ile görev paylaşımı yapmak.

r) Gerekli gördüğü yerlerde Sefer Katılımcıları arasından, kendi takımlarını kapsayacak şekilde Takım Amiri atamak.

s) Gemi üzerinde, arazide, sahada, denizde veya kurulu üs alanlarında çalışma yapacak Sefer Ekibinin tüm çalışmalarının takibini ve denetimini yapmak.

ş) Sefer Lider Yardımcısı/Yardımcılarının çalışmalarının takibini ve denetimini yapmak.

t) Çevre Zabitinin ve Sefer Tıp Personelinin çalışmalarının takibini ve denetimini yapmak.

u) Sefer Katılımcıları tarafından toplanan numunelerin, ilgili izinlere doğrultusunda olup olmadığının kontrolünü sağlamak; gerekli gördüğü durumlarda, yalan veya eksik beyanda bulunan Sefer Katılımcılarının çalışmalarını değiştirmek, kısıtlamak veya iptal etmek.

ü) Sefer hiyerarşisi içerisinde, Sefer sırasında Seferden sorumlu kişi olmanın bilincinde olarak, Sefer Koordinatörüne bağlı kalmak ve onun vereceği kararlara riayet ederek uygulamak.

v) Ast/üst ilişkisini gözetmek ve bu doğrultuda liderlik yapmak.

y) Antarktika'da Çevre Koruma Protokolü'nün Uygulanmasına Dair Yönetmeliği veya yerel kanun ve kuralları göz önünde bulundurarak Kutup Bölgelerinin doğası gereği oluşabilecek tüm ivedi durumlarda yönetimi sağlamak.

z) Sefer Taahhütname ve Muvafakatnamelerinde yer alan hükümler ile Antarktika'da Çevre Koruma Protokolü'nün Uygulanmasına Dair Yönetmeliğe ve ilgili mevzuata eksiksiz olarak uymak, uyulmasını sağlamak ve gerekliliklerini yerine getirmek.

aa) İlgili mevzuatla kendisine verilen diğer görevleri yerine getirmek.

(3) Sefer Lideri, görevlerini yerine getirirken tedbirli davranmakla yükümlüdür.

(4) Sefer Lideri acil durumlar içerisinde, Sefer Lider Yardımcısına/Yardımcılarına, Çevre Zabıtine, Sefer Tıp Personeline danışsa dahi, nihai karar ve sorumluluk kendisine aittir.

(5) Sefer Lideri, görev verdiği Sefer Lider Yardımcısının/Yardımcılarının, Çevre Zabıtının ve/veya Takım Amirlerinin verilen görev ile ilgili olmayan davranışlarından sorumlu tutulamaz.

(6) Sefer Lideri, Sefer Lider Yardımcılarının tamamı ile birlikte aynı zamanda gemiden/üsten ayrılamaz. Gemiden/üsten ayrıldığı durumlarda, ayrılmadan önce Sefer Lider Yardımcılarından birini yetkili olarak belirlemek zorundadır.

(7) Olası herhangi bir acil durumda işbu maddenin altıncı fıkrası hükmü uygulanmaz. Acil durumun gerekliliklerine göre Sefer Lideri yer kısıtlamasına tabii olmaksızın, Seferde bulunan tüm kişilere gerekli yerlerde, gerekli görev dağılımlarını yapabilecektir.

(8) Sefer Lideri, Seferin düzenini sağlamak adına birtakım tedbirler alabilir. Verdiği talimatların, Sefer Ekibi tarafından yerine getirilmemesi durumunda, Sefer Katılımcılarının yapmakla mükellef olduğu çalışmaları gerçekleştirilmeyen, gerekli emniyet tedbirlerini almayan ve/veya Seferdeki sosyal ortamı bozan kişi ve/veya kişilerin çalışmalarını, kısıtlayabilir ve/veya iptal edebilir. Söz konusu davranışların sürekli hale geldiği noktalarda veya gerekli gördüğü hallerde, Sefer kurallarına uymayan kişi veya kişiler için, yapılan uygunsuzlukları, mevcut Seferdeki görev ve kişi dağılımının uygunluğu ve sayısına göre, kendisinin, Sefer Lider Yardımcılarının ve Çevre Zabıtının imzası ile tutanak altına alabilir. Bu tutanak ile kişilerin TÜBİTAK program ve desteklerinde yer almaması ve Kutup Bölgeleri hakkında söz konusu program ve destekler kapsamında bir daha çalışmaması, Sefer Koordinatörünün de uygun görüşü alınarak, ilgili mevzuat doğrultusunda sağlanabilir.

(9) Herhangi bir suretle, tutanağa imza atmaktan imtina eden bir Sefer Ekibi üyesi olursa, Sefer Lideri bu durumu en az bir Sefer Ekibi üyesinin imzası ile tutanak altına alabilecek ve Sefer Koordinatörüne sunabilecektir.

(10) Meydana gelebilecek acil ve olağanüstü durumlarda Sefer Koordinatörünü ivedi olarak bilgilendirmekle yükümlüdür. Kutup Bölgelerinin ve Seferlerin doğası gereği ivedi bilgilendirmenin mümkün olmaması durumunda gerekli nihai kararları almakla mükelleftir.

Sefer Lider Yardımcısı/Yardımcıları

MADDE 7- (1) Sefer Lider Yardımcısı/Yardımcıları bu Usul ve Esaslarda belirlenen yetkileri kullanmak ve sorumlulukları yerine getirmek üzere, aşağıdaki niteliklere sahip olanlar arasından belirlenir.

a) Ekip yönetim sistemlerine hâkim olmak.

b) Daha önce herhangi bir projede ekip/takım içerisinde görev almış olmak.

c) İzole yaşam konusunda sorun yaşamamak.

ç) Acil durumlarda, sakin kalarak, sorumluluklarını yerine getirebilmek.

d) Aktif olarak sorun çözebilmek, sorunlara karşı üretken ve uyumlu yaklaşmak.

- e) Kutup Bölgelerinin ve çevresinin korunmasına karşı bilgili ve bilinçli olmak.
  - f) İş sağlığı ve güvenliği konusunda bilgili olmak.
  - g) Hiyerarşik düzene vâkıf olarak ast/üst ilişkisini gözetmek.
  - ğ) Sefer hiyerarşisi içerisinde, Sefer Liderinden sonra ikinci yetkili kişi olmanın bilincinde olarak, Sefer Koordinatörüne ve Sefer Liderine bağlı hareket etmek.
  - h) Yukarıdaki niteliklerin karşılanması adına KARE ve/veya KARE ile protokol/mutabakat sağlamış bir kurum/kuruluş/kişi tarafından gerekli mülakatları, sağlık/tıbbi kontrolleri ve değerlendirmeleri geçmiş olmak.
- (2) Sefer Lider Yardımcısı/Yardımcıları, Sefer boyunca bu Usul ve Esaslarda belirlenen yetki ve sorumlulukları çerçevesinde, aşağıdaki görevleri yerine getirir.
- a) Sefer Lideri tarafından verilen görev ve sorumlulukları eksiksiz olarak yerine getirmek.
  - b) Kutup Bölgelerinin doğası gereği yerine getirilemeyen veya tamamlanamayan işler hakkında ivedi olarak Sefer Liderine rapor vermek.
  - c) Arazide, sahada, denizde veya gemide çalışma yürütecek Sefer Katılımcıları için malzemeler ile ilgili kontrolleri yaparak, emniyet ekipmanları ile donatıldıklarından emin olmak.
  - ç) Arazide, sahada, denizde veya gemide çalışma yapacak olan Sefer Katılımcılarının gemiden veya geçici/kalıcı üsten ayrılma ve dönüş saatlerini kayıt altına almak.
  - d) Çalışmalar boyunca arazide, sahada, denizde, gemide veya geçici/kalıcı üste buldukları çalışma zaman dilimleri içerisinde daimi olarak telsiz dinlemesi yapmak.
  - e) Olası acil durumlarda, Sefer Lideri de acil durum pozisyonu içerisindeyse, görev bölgesi en uygun olan Sefer Lider Yardımcısı/Yardımcıları olarak, kaza ve/veya kaybolma durumlarının oluşması veya oluşmasından şüphelenilmesi durumunda, kaybolan kişi veya kişilerin son iletişim zamanını, son konumunu, son durum bilgisini gözden geçirerek, hava şartları ve gün ışığına göre mevcut acil durum planlarını uygulamaya koymak ve/veya şartlara uygun yeni bir Acil Durum Planı oluşturmak.
  - f) Sefer Liderinin yetki devrine dayanarak, yürütülen çalışmalar içerisinde Takım Amiri/Amirlerinden aldığı bilgiler ve/veya kendi elde ettiği verilere dayanarak olası acil durumların önlenmesi adına iptal ve/veya kısıtlama için, ulaşabiliyorsa Sefer Liderine bilgi vermek, ulaşamıyorsa mümkün olan en kısa sürede Sefer Liderini bilgilendirmek üzere karar almak.
  - g) Sefer Lideri ile yapılacak görevler için risk değerlendirme çalışmalarında bulunmak.
  - ğ) Arazi, saha, deniz veya gemi çalışmalarından dönen Sefer Katılımcıları tarafından Çevre Zabıtine verilen günlük çalışma raporlarını almak ve Sefer Liderine sunmak.
  - h) Sefer Lideri tarafından verilen ve yerine getirdiği her göreve ilişkin raporlamayı gerçekleştirmek ve olası aksaklıklarda Sefer Liderine ivedi olarak bilgi vermek.
  - ı) Sefer Taahhütname ve Muvafakatnamelerinde yer alan hükümler ile Antarktika'da Çevre Koruma Protokolü'nün Uygulanmasına Dair Yönetmeliğe ve ilgili mevzuata eksiksiz olarak uymak, uyulmasını sağlamak ve gerekliliklerini yerine getirmek.
  - i) İlgili mevzuatla kendisine verilen diğer görevleri yerine getirmek.

Çevre Zabiti

MADDE 8- (1) Çevre Zabiti bu Usul ve Esaslarda belirlenen yetkileri kullanmak ve sorumlulukları yerine getirmek üzere, aşağıdaki niteliklere sahip olanlar arasından belirlenir.

- a) Ekip yönetim sistemlerine hâkim olmak.
- b) Daha önce herhangi bir projede ekip/takım içerisinde görev almış olmak.
- c) İzole yaşam konusunda sorun yaşamamak.
- ç) Acil durumlarda, sakin kalarak, sorumluluklarını yerine getirebilmek.
- d) Aktif olarak sorun çözebilmek, sorunlara karşı üretken ve uyumlu yaklaşmak.
- e) Kutup Bölgelerinin ve çevresinin korunmasına karşı, alanı hakkında bilgili ve bilinçli olmak.
- f) İş sağlığı ve güvenliği konusunda bilgili olmak.
- g) Hiyerarşik düzene vâkıf olarak ast/üst ilişkisini gözetmek.
- ğ) Yukarıdaki niteliklerin karşılanması adına KARE ve/veya KARE ile protokol/mutabakat sağlamış bir kurum/kuruluş/kişi tarafından gerekli mülakatları, sağlık/tıbbi kontrolleri ve değerlendirmeleri geçmiş olmak.

(2) Çevre Zabiti, Sefer boyunca bu Usul ve Esaslarda belirlenen yetki ve sorumlulukları çerçevesinde, aşağıdaki görevleri yerine getirir.

- a) Sefer öncesinde ve Sefer sırasında, Sefer Liderinin iznini müteakip, Sefer Katılımcılarına Kutup Bölgelerinin doğası ve çevresi hakkında bilgilendirmelerde bulunmak.
- b) Sefer sırasında, Sefer Katılımcıları tarafından gerçekleştirilecek çalışmalar AÖKB veya AÖYB kapsamındaysa, uygunluğunu günlük olarak kontrol ederek, Sefer sırasında Sefer Liderinin izni doğrultusunda gerekli izinleri düzenlemek.
- c) Sefer sırasında, Sefer Katılımcıları tarafından gerçekleştirilecek çalışmaların çevreye etkilerini değerlendirerek, olası uygunsuzlukları Sefer Liderine rapor etmek.
- ç) Sefer Lideri tarafından verilen görevleri yerine getirerek raporlamalarını gerçekleştirmek ve olası aksaklıklarda Sefer Liderine ivedi olarak bilgi vermek.
- d) Her görev öncesi, Sefer Katılımcıları tarafından hazırlanan görev hazırlık raporunu ve her görev sonrası, görev sonu raporunu toplamak.
- e) Sefer Jurnalı tutarak, Sefer Lider Yardımcısına/Yardımcılarına ve Sefer Liderine onaylatmak.
- f) Sefer sırasında yapılan çalışmaların tamamlanmasını müteakip, Kutup Bölgelerinden dönüş öncesinde Sefer Liderinin belirlediği zamanda, Sefer Katılımcıları tarafından hazırlanan Sefer Sonu Raporlarını toplamak ve dosyalamak.
- g) Sefer Katılımcıları tarafından çevre kurallarına uyulmaması durumunda, Antarktika'da Çevre Koruma Protokolü'nün Uygulanmasına Dair Yönetmeliğin 21 inci maddesi doğrultusunda ihlalleri zabıt altına almak.
- ğ) Sefer Taahhütname ve Muvafakatnamelerinde yer alan hükümler ile Antarktika'da Çevre Koruma Protokolü'nün Uygulanmasına Dair Yönetmeliğe ve ilgili mevzuata eksiksiz olarak uymak, uyulmasını sağlamak ve gerekliliklerini yerine getirmek.
- h) İlgili mevzuatla kendisine verilen diğer görevleri yerine getirmek.

Sefer Tıp Personeli

MADDE 9- (1) Sefer Tıp Personeli bu Usul ve Esaslarda belirlenen yetkileri kullanmak ve sorumlulukları yerine getirmek üzere, aşağıdaki niteliklere sahip olanlar arasından belirlenir.

- a) Tıp Fakültesi mezunu olmak ve Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nde herhangi bir sağlık kuruluşunda çalışıyor olmak.

b) Tamamen yalıtılmış bir ortamda sağlık uygulamalarını tek başına yönetme ve ortaya çıkabilecek herhangi bir acil durum/ilk yardım ile başa çıkabilme yeteneğine sahip olmak.

c) Seferlerin doğası gereği meydana gelen zorlu şartlara uyum sağlayabilme ve emniyet ile davranış kontrollerini yerine getirebilme özelliklerine sahip olmak.

ç) Hiyerarşik düzene vâkıf olmak.

d) Yukarıdaki niteliklerin karşılanması adına KARE ve/veya KARE ile protokol/mutabakat sağlamış bir kurum/kuruluş/kişi tarafından gerekli mülakatları, sağlık/tıbbi kontrolleri ve değerlendirmeleri geçmiş olmak.

(2) Sefer Tıp Personeli, Sefer boyunca bu Usul ve Esaslarda belirlenen yetki ve sorumlulukları çerçevesinde, aşağıdaki görevleri yerine getirir.

a) Sefer boyunca, düzenli olarak tüm Sefer Ekibinin ve Sefer Liderinin sağlık durumunu gözlemlemek/kontrol etmek ve edinilen bilgileri Sefer Sağlık Kayıt Jurnaline işlemek.

b) Sefer Katılımcılarını temel tıbbi beceriler konusunda eğitmek ve tıbbi prosedürler hakkında onlara yardımcı olmak.

c) Olası acil durumlarda elindeki tüm imkân ve ekipmanları kullanarak gerekli acil durum/ilk yardım müdahalelerini yapmak.

ç) Sefer Taahhütname ve Muvafakatnamelerinde yer alan hükümler ile Antarktika'da Çevre Koruma Protokolü'nün Uygulanmasına Dair Yönetmeliğe ve ilgili mevzuata eksiksiz olarak uymak, uyulmasını sağlamak ve gerekliliklerini yerine getirmek.

d) İlgili mevzuatla kendisine verilen diğer görevleri yerine getirmek.

Takım Amiri

MADDE 10- (1) Takım Amiri bu Usul ve Esaslarda belirlenen yetkileri kullanmak ve sorumlulukları yerine getirmek üzere, aşağıdaki niteliklere sahip olan Sefer Katılımcıları arasından, Sefer Lideri tarafından belirlenir.

a) Olası acil durumlarda, Seferin işleyişinden sorumlu kişilere doğru ve sakin bir şekilde rapor verebilmek.

b) Telsiz kullanımı hakkında gerekli teknik bilgiye sahip olmak.

c) Araziye, sahaya, deniz çalışmalarına çıkıldığında veya gemide çalışıldığında ek görevinin raporlama ve bilgilendirme olduğuna vâkıf olarak, diğer Sefer Katılımcılarından hiyerarşik olarak üstün olmadığını bilincinde olmak.

(2) Arazi, saha ve deniz çalışmaları sırasında veya gemi üzerinde iletişimin ve emniyetin en temel unsurlar olduğunu bilerek hareket eden Takım Amiri, Sefer boyunca bu Usul ve Esaslarda belirlenen yetki ve sorumlulukları çerçevesinde, aşağıdaki görevleri yerine getirir.

a) Arazi, saha ve deniz çalışmaları sırasında veya gemide, görev öncesi belirlenen zaman aralıkları içerisinde Sefer Lider Yardımcısına/Yardımcılarına veya Sefer Lideri tarafından belirlenen kişi/kişilere düzenli olarak sözlü raporlamalarda bulunmak.

b) Olası acil durumlarda, Takım içerisinde yer alan Sefer Katılımcılarının yaralanma, pozisyon ve mevcut durum ile gerekli olan diğer bilgilerini Sefer Lider Yardımcısına/Yardımcılarına iletme.

c) Olası iletişim kurulamama durumunda, koşulların el verdiği şekilde, iletişim kurulabilecek pozisyonlara doğru hareket ederek iletişimi gerçekleştirmek.

ç) Olası bir kaybolma durumunda, bireysel olarak hareket etmeden Sefer Lider Yardımcısı/Yardımcılarını bilgilendirmek ve acil durum müdahalesine hazırlanmak.

d) Denizde bot üzerinde yapılacak çalışmalar için botun kapasitesinin, yakıt durumunun, emniyet ve çevre koşullarının uygunluğunun görev öncesi kontrolünü sağlamak ve Sefer Liderine veya Sefer Lider Yardımcısına/Yardımcılarına rapor etmek.

e) Çalışma öncesinde Kutup Bölgelerinin çevresinin korunması ile ilgili gerekli önlemlerin alınıp alınmadığını kontrol etmek.

f) Çevre ile ilgili olası acil durumlarda Çevre Zabitanı ivedi olarak bilgilendirmek.

g) Sefer Taahhütname ve Muvafakatnamelerinde yer alan hükümler ile Antarktika'da Çevre Koruma Protokolü'nün Uygulanmasına Dair Yönetmeliğe ve ilgili mevzuata eksiksiz olarak uymak, uyulmasını sağlamak ve gerekliliklerini yerine getirmek.

ğ) İlgili mevzuatla kendisine verilen diğer görevleri yerine getirmek.

Sefer Katılımcıları

MADDE 11- (1) Sefer Katılımcıları bu Usul ve Esaslarda belirlenen yetkileri kullanmak ve sorumlulukları yerine getirmek üzere, aşağıdaki niteliklere sahip olanlar arasından belirlenir.

a) TÜBİTAK ARDEB Kutup Çağrılarında, Sefer yılı için geçerli kabul edilmiş projeye sahip olmak veya KARE ile mutabakat zaptı/protokol ile işbirliği yapılan kurum/kuruluş ile istişare sonucu uygun görülen çalışan, araştırmacı olmak.

b) Proje kabulü sonrası ARDEB ile imzaladığı sözleşmenin hükümlerine hâkim olmak.

c) Lojistik ihtiyaçlarını, düzenlenen Seferin akış uygunluğu içerisinde tutabilmek.

ç) Daha önce ekip/takım çalışması içerisinde bulunmuş olmak.

d) Sosyal uyum konusunda sorun yaşamamak.

e) Hiyerarşik düzene vâkıf olarak, bu bilinçle ast/üst ilişkisine sadık kalmak.

f) Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin Kutup Bölgelerindeki çalışmalarının farkında olarak, bu çalışmalara zeval getirecek herhangi bir davranışta bulunmamak.

g) Sefer Taahhütname ve Muvafakatnamesini imzalamış olmak.

ğ) Sefer Taahhütname ve Muvafakatnamesinde yazan tüm hükümleri okumuş, anlamış olarak tüm hükümlere uyacağını kabul etmiş olmak ve olası ihlallere ilişkin yaptırımların doğabileceğinin bilincinde olarak, sorumluluğu kabul etmek.

h) Yukarıdaki niteliklerin karşılanması adına KARE ve/veya KARE ile protokol/mutabakat sağlamış bir kurum/kuruluş/kişi tarafından gerekli mülakatları, sağlık/tıbbi kontrolleri ve değerlendirmeleri geçmiş olmak.

(2) Sefer Katılımcıları, araştırmalarını veya görevlerini yaparken, aşağıda belirlenen sorumluluklar doğrultusunda hareket eder.

a) Sefer öncesi yapılacak her türlü koordinasyon/bilgilendirme toplantıları ile eğitimlere katılmak ve yapılacak sağlık tetkiklerine girmek; olası katılmama durumlarında, Sefer Koordinatörüne e-posta ve/veya herhangi bir yazılı yolla mazeretini bildirip izin istemek.

b) Sefer öncesinde kendilerine zimmetlenerek verilen ekipmanların, Sefer sonrasında eksiksiz ve temiz bir şekilde KARE tarafından bildirilen tarihte iadesini sağlamak; olası hasar/yıpranma durumlarını ve gerekçelerini KARE'ye e-posta ve/veya herhangi bir yazılı yolla bildirmek.

c) Sefer sırasında arazi, saha ve deniz çalışmalarında, gemide veya geçici/kalıcı üs dâhil her yerde ve her zaman Sefer Liderinin belirlediği kurallara riayet etmek.

ç) Sefer sırasında gerçekleştirecekleri çalışmalar öncesinde KARE tarafından hazırlanan Görev Hazırlık Raporunu doldurarak Çevre Zabıtine sunmak.

d) Sefer sırasında gerçekleştirecekleri çalışmalar sonrasında, KARE tarafından hazırlanan Gün Sonu Raporunu doldurarak Çevre Zabıtine sunmak.

e) Proje çalışmaları kapsamında giriş yaptığı takdirde, AÖKB veya AÖYB'ye ait ziyaret raporu formlarını doğru olarak doldurarak Çevre Zabıtine sunmak.

f) Sefer Liderine, Sefer Lider Yardımcısına/Yardımcılarına, Çevre Zabıtine, Sefer Tıp Personeline doğru beyanlarda bulunmak; yalan beyanların yaptırım doğurabileceğinin bilincinde olarak, sorumluluğu kabul etmek.

g) Sefer sırasında öncelikli olarak bireysel, sonrasında ise Takım ve Sefer Ekibi emniyetinden sorumlu olduğunun bilincinde olmak ve buna uygun hareket etmek; sorumlu bir Sefer Katılımcısı gibi davranmak.

ğ) Yürüttükleri çalışmalar sırasında doğaya ve çevreye herhangi bir zarar vermemek, herhangi bir çöp veya atık bırakmamak.

h) Doğal habitat ve çevreye karşı sorumlu biçimde karşılıklı bulaşma riskini asgariye indirmek.

ı) Yürüttükleri çalışmalar sırasında yanlarında olası basit yaralanmalar için acil durum malzemeleri taşımak ve kullanım yöntemlerine hâkim olmak.

i) Yürütecekleri çalışmalar sırasında kullanacakları her türlü alet ve ekipmanın kullanımına hâkim ve yetkin olarak, kullandığı alet ve/veya ekipman sebebi ile oluşabilecek zararların sorumluluğunu kabul, beyan ve taahhüt etmek.

j) Hiçbir koşulda Sefer Lider Yardımcısının/Yardımcılarının onayı olmadan gemiyi veya geçici/kalıcı üssü terk etmemek, göreve çıkış yapmamak.

k) Çalışma dilimleri içindeki ve dışındaki tüm zamanlarda, gemi veya geçici/kalıcı üs etrafında belirlenen emniyetli bölgeler içerisinde dahi olsa; arazi, saha, deniz ve gemi çalışmaları dışında da bir yere giderken en az bir kişiye haber vermek.

l) Sefer sırasında yapılacak çalışmalar için belirlenecek olan Takımlar içerisinde, Takım Amirinin yönlendirmelerine uymak.

m) Çalışmaları sırasında, daha önce beyan ettikleri ve Çevre Zabiti tarafından onaylanan örnekler dışında yeni izin oluşturmadan herhangi bir canlı/cansız numune toplamamak.

n) Kendisine verilen izinler dışında herhangi bir canlı/cansız numune toplanmasının yaptırım doğurabileceğinin bilincinde olarak, sorumluluğu kabul etmek.

o) Arazi, saha, deniz görevleri için gemiden veya geçici/kalıcı üsten çıktıktan sonra Görev Hazırlık Raporunda belirtilen mevkilere ve görev tipine sadık kalmak; olası değişiklik taleplerinde ise Takım Amiri vasıtası ile Sefer Lideri veya Sefer Lider Yardımcısına/Yardımcılarına bildirimde bulunup, onaylarını almak; söz konusu onay olmadan herhangi bir değişiklikte bulunmamak.

ö) Arazi, saha, deniz görevi sırasında, çalışma yapılacak bölgeye giderken ve dönerken belirlenen rota dışına çıkmamak.

p) Arazi, saha, deniz görevi sırasında, beyan edilen gemiye veya geçici/kalıcı üsse dönüş zamanlarına riayet etmek; olası değişiklik taleplerinde ise Takım Amiri vasıtası ile Sefer Lideri veya Sefer Lider Yardımcısına/Yardımcılarına bildirimde bulunup, onaylarını almak; söz konusu onay olmadan herhangi bir değişiklikte bulunmamak.

r) Sefer sırasında yapılan çalışmaların tamamlanmasını müteakip, Kutup Bölgelerinden dönüş öncesinde, gerçekleştirdikleri tüm çalışmaları, topladıkları her türlü

görsel ve işitsel iletişim materyalleri; rapor halinde Sefer Liderinin belirlediği zamana kadar, Sefer Liderine sunmak.

s) Sefer Taahhütname ve Muvafakatnamelerinde yer alan hükümler ile Antarktika'da Çevre Koruma Protokolü'nün Uygulanmasına Dair Yönetmeliğe ve ilgili mevzuata eksiksiz olarak uymak, uyulmasını sağlamak ve gerekliliklerini yerine getirmek.

ş) İlgili mevzuatla kendisine verilen diğer görevleri yerine getirmek.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Alkol ve Uyuşturucu Politikası

Alkol ve Uyuşturucu Politikası

MADDE 12- (1) KARE, uyuşturucu ve alkol kullanımı konusunda Sıfır Tolerans Politikasını uygulamaktadır. Pozitif sonuçlu bir uyuşturucu testi, Sefer öncesinde gerçekleşmiş olsa dahi, yasaklanmış uyuşturucu kullanımına dair nihai bir kanıt olacaktır. Söz konusu bu kuralın ihlali, ivedi olarak sefer katılımının iptaline ve ilerleyen çalışmalarda kişilerin süresiz olarak Kutup Bölgeleri çalışmalarından ve ilgili projelerden men edilmesi ile sonuçlanacaktır.

(2) Sefer sırasında alkol kullanımı sadece tıp personelinin yönetiminde olup; tıbbi gerekçeler haricinde alkol kullanmak yasaktır. Herhangi bir alkollü maddenin, uyuşturucu maddenin veya uyuşturucu etkili ilacın, Sefer Ekibi, Sefer Lideri ve Sefer Koordinatörü dâhil, tüm katılımcılar tarafından Sefer boyunca, gemi/üs içinde veya dışında kullanımı, taşınması, dağıtımı, satışı ve bulundurulması yasaktır.

(3) Sefer boyunca Kan Alkol İçeriği (BAC) ölçümü yapan nefes analiz testi ile belirlenen değerlerde Sefer Katılımcısının alkollü olduğu anlaşılırsa, Sefer Lideri, bu Usul ve Esasların 6 ncı maddesinin sekizinci fıkrası hükmü doğrultusunda hareket edebilir. Aynı zamanda, ilgili Sefer Katılımcısı tüm çalışmalarından Sefer Lideri tarafından men edilir.

(4) Alkol ölçümleri düzenli olarak Sefer Tıp Personeli tarafından yapılarak Sefer Sağlık Kayıt Jurnaline işlenir.

(5) Uyuşturucu maddelerin Sefer Ekibi, Sefer Lideri ve Sefer Koordinatörü dâhil, tüm katılımcılar tarafından Sefer süresi boyunca, gemi/üs içinde veya dışında kullanımı, taşınması, dağıtımı, satışı ve bulundurulması yasaktır.

(6) Sefer Ekibi içerisinde hiç kimse doktor raporu olmadığı, Sefer öncesinde KARE'ye e-posta ve/veya herhangi bir yazılı yolla bildirimde bulunmadığı ve olası reçeteli/reçetesiz ilaçlarını tıp personeline teslim etmediği müddetçe herhangi bir reçeteli/reçetesiz ilaç taşıyamaz, kullanamaz, dağıtamaz, satamaz ve bulunduramaz.

(7) Bu politikayı ihlal eden herhangi bir Sefer Katılımcısı ile derhal ilişik kesilecek ve Kutup Bölgeleri hakkında tekrar herhangi bir çalışmaya dâhil olması süresiz olarak yasaklanacaktır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Yürürlük

Madde 13- (1) Bu Usul ve Esaslar Yönetim Kurulu tarafından kabul edildiği tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 14- (1) Bu Usul ve Esasları TÜBİTAK Başkanı yürütür.

Kabul edildiği Yönetim Kurulu Kararı	Yürürlüğe giriş tarihi
15/09/2020 tarih ve 22 sayılı toplantı (Toplantı karar metni için tıklayınız)	15/09/2020